

ชื่อวิทยานิพนธ์	การติดตามอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาของผู้ป่วยใน ที่โรงพยาบาลเชียงใหม่
ชื่อผู้เขียน	นางวัชรินทร์ ไชยถา
วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต	สาขาวิชาเภสัชกรรมคลินิก

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรรณดี แต่ใสตติกุล	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ชบาไพร โพธิ์สุยะ	กรรมการ
อาจารย์ สุอาภา พลอยเลื่อมแสง	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิฎดี เหมะจุฑา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาอุบัติการณ์ของการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาและหากลุ่มยาที่เป็นสาเหตุของการเกิด รวมทั้งร่วมกับแพทย์ในการแก้ไขปัญหาและหาแนวทางในการป้องกันการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์ดังกล่าว ดำเนินการศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2542 ถึง 30 มิถุนายน 2542 ณ หอผู้ป่วยใน โรงพยาบาลเชียงใหม่ ประเมินปัญหาโดยวิธีการตรวจสอบรายละเอียดของการได้รับยา ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและการเปลี่ยนแปลงอาการและอาการแสดงของผู้ป่วยในแต่ละวัน ตลอดระยะเวลาที่ผู้ป่วยพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล

จำนวนผู้ป่วยในการศึกษามี 1,068 ราย พบอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา 154 อาการในผู้ป่วย 94 ราย คิดเป็นอุบัติการณ์ของการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาร้อยละ 8.8 ของผู้ป่วยทั้งหมด เพศไม่มีผลต่ออุบัติการณ์ของการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา อุบัติการณ์ของการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาไม่ได้เพิ่มขึ้นตามอายุของผู้ป่วย ผู้ป่วยส่วนใหญ่ร้อยละ 58.5 เกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา 1 อาการ อุบัติการณ์ของการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาเมื่อจำแนกตามจำนวนกรณีของการเกิด พบว่ายากลุ่มที่ใช้กับ

โรคของระบบทางเดินอาหารและเมตาบอลิซึมเป็นสาเหตุของการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์มากที่สุดร้อยละ 26.0 รองลงมาคือยาากลุ่มต้านจุลชีพ ร้อยละ 25.3 อาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาเกิดกับระบบประสาทมากที่สุดร้อยละ 32.5 รองลงมาคือระบบทางเดินอาหารร้อยละ 23.4 อาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาส่วนใหญ่มีความเป็นไปได้ในการเกิดเป็นแบบนำจะใช้ร้อยละ 61.7 และมีความรุนแรงอยู่ในระดับเล็กน้อย ร้อยละ 61.7 ถึงปานกลาง ร้อยละ 33.8

ผลการตอบสนองของแพทย์เมื่อเภสัชกรได้ทำการปรึกษากายหลังจากที่พบการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาพบว่า ร้อยละ 44.8 แพทย์พิจารณาหยุดยาที่สงสัยโดยไม่ให้การรักษาร้อยละ 37.7 หยุดยาที่สงสัยโดยให้การรักษ ผลการตอบสนองของผู้ป่วยภายหลังจากที่อาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาได้รับการแก้ไขพบว่า อาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาทั้งหมดแก้ไขได้ โดยร้อยละ 88.9 สามารถแก้ไขให้หายเป็นปกติ ส่วนร้อยละ 11.1 สามารถแก้ไขให้ดีขึ้นแต่ยังคงมีอาการอยู่ แต่อาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาทั้งหมดไม่ได้รับการป้องกันการเกิดล่วงหน้า

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะหา รูปแบบการดำเนินการติดตามการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาที่จะสามารถป้องกันการเกิดล่วงหน้าได้ และหากมีการขยายขอบเขตการเฝ้าระวังติดตามการเกิดอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยาสู่กลุ่มประชากรที่ใหญ่ขึ้น จะสามารถช่วยสนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้ยา และช่วยสนับสนุนนโยบายของศูนย์ติดตามอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา ประเทศไทย

Thesis Title Inpatient Adverse Drug Reactions Monitoring at Chiangsaen Hospital

Author Mrs Wacharin Chaita

M.S. Clinical Pharmacy

Examining Committee :

Asst. Prof. Wandee	Taesotikul	Chairman
Lect. Chabaprai	Phosuya	Member
Lect. Su-arpa	Ploylearmsaeng	Member
Asst. Prof. Apiradee	Hemachudha	Member

Abstract

The objective of this research project was to study the incidence of adverse drug reactions of inpatient, and the most common drug groups involved. Attending physicians were asked to cooperate and assist in researching and identifying source and nature of problems.

The study was conducted from January 1, 1999 to July 30, 1999 at the ward in Chiangsaen Hospital. Adverse drug reactions were detected by a process of thoroughly reviewing patients' medical records (including laboratory results and progression of signs and symptoms) for the period of their entire hospitalization period.

Among 1,068 patients admitted to Chiangsaen Hospital during the study period, 154 adverse drug reactions in 94 patients were positively identified, an incidence of 8.8%. Sex was not a determining factor of adverse drug reaction occurrence. Adverse drug reactions were not significantly increase with age. The majority (58.5%) of patients had a single adverse drug reaction. Gastrointestinal (26.0%) and metabolic (25.3%) drug groups were the primary sources of most adverse drug reactions, together combining for over half of all reactions. Symptomatic manifestations of adverse drug reactions observed were mostly central nervous system (32.5%) and gastrointestinal (23.4%). The

relationship between the adverse reactions and the suspected drugs was evaluated to be "probable" in 61.7% of the cases. Most of the reactions were considered mild (61.7%) to moderate (33.8%).

Following discovery of adverse drug reactions by the pharmacist, the pharmacist consulted the physician. In 44.8% of the cases, the physician stopped the suspected drug(s) with no treatment. In 37.7% of the cases, the drug(s) were discontinued and treatment administered. After physicians addressed these specific problems from adverse drug reactions, 88.9% had complete resolution of symptoms by the time of discharge. However, 11.1% still had symptoms related to the adverse drug reaction at time of discharge. Not all of the effects of the adverse drug reactions were prevented, or adequate follow-up was not possible.

Methods for preventing, or quickly recognizing and treating adverse drug reactions are extremely important. Ongoing surveillance of adverse drug reactions provides data that is useful and may contribute to addressing and correcting drug use problems in the future, and is in compliance with the policy of the National Adverse Drug Reactions Monitoring Centre (NADRMC) of Thailand.